

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היום" בשו"ת ומ"מ

דף כח.

1. **ורמא ליה יעקב מינאה סמא**, ויש להקשות, הא שנינן לעיל דאין מתרפאים מן המינים?

מכה של חלל, גידרה עי' באור הלכה שכח' ד"ה ודווקא, שנתקלקל אחד מהאיברים הפנימיים, או שיש לו מיחוש כל כך חזק שיש לחוש שנתקלקל אחד מהאיברים הפנימיים.

אישתא צמירתא, עי' מ"ב שכח' כל בשם הטל דהוא כשבאים עליו חמימות קרירות ביחד, והוסיף דכן חום גדול ביותר נחשב כיש בו סכנה, ועי' שו"ת הרשב"א ח"ג ריד'.

הא כאיב ליה טובא שפיר דמי, אף שמה שהתירו הוא רק גמיאת חומץ שהוא איסור דרבנן, לולי שהיה במקום שעלול לבוא לידי סכנה גם זה לא היו מתירים, אגלי טל טוחן יז' ו', ע"ע בר"ן

שאני צפדינא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים, ומכאן הוכיחו האחרונים (אג"מ או"ח ח"ג צא) שמותר לחלל שבת בשביל מחלה שאף שהיא עצמה לא סכנה, עלולה להוביל לחולי שיש בו סכנה.

אלא שאני רבי אבהו, כן גרס הריטב"א, ובזה יישב הב"ח למה הביאו הפוסקים את הדין של אדם חשוב, עי' ב"י, דלפי תי' זה נדחה.

בענין הרפואות המובאות בגמ', עי' מהרתש"א גיטין סח.; ועי' תוס' מו"ק יא. דאינם טובות בזמנה"ז, וכ"כ הכס"מ דעות ד' יח', ועי' חו"י רלד'.

ע"ב

לא איברי כוליתא אלא לאודנא, עי' הגהות ר"א דהכליות שורשם באזוניים, ועי' הגהות יעב"ץ דכתיב ושומע לעצה, וכליות הם היועצות, ונ"מ למי שחש בכליותיו שיידע חשבון נפשו.

עין שמרדה מותר לכוחלה בשבת, ועי' רמב"ן כאן, ובתורת האדם שער המיחוש, שנחלקו הראשונים האם רק העין תלוייה בלב או שכל איברי האדם תלויים בו, וכל סכנת אבר מחללים שבת, ומ"מ מבואר כאן דגם כשאין סכנת מיתה מותר לחלל באיסור דרבנן, ולמעשה חילקו ל- ג' דרגות: בסכנת אבר התירו שבות אפילו ע"י ישראל, ובחולי שנופל למשכב רק ע"י גוי, או שבות של ישראל הנעשית בשינוי, ובמיחוש בעלמא מותר רק אם זה מאכל לבריאים ולא עלולים לפרש שעושה לרפואה, ולהלכה עי' שו"ע שכח' יז' שהביא את השיטות השונות, ובדעת הרמב"ם שבת ב' י' שמחלק בסכנת אבר בין דברים שיש בהם משום מלאכה לדברים שאין בהם, עי' טוב"י שכח', ובנו"כ בשו"ע, ועי' אגלי טל טוחן אות יז' כ', ולענין דחיית שאר איסורים בסכנת אבר, עי' פרי מגדים שכח' סק"ז.

לכו"ע שרי לדידך אסיר, עי' יעב"ץ דהיה כדי להוכיחו שקרא לו מחיל שבי, ובעבודת עבודה כתב דא"ל שהוא כעין חכם שאסר וכו' עי' בדבריו.

התשובות

1. בתוס' לעיל כז' ד"ה שאני תירצו דכאן היה ע"י סם, או שהיה בצינעא, ע"ע ריטב"א, ובתר"י תירץ שכאן לא היה ודאי מת לולי רפואת המין ולא יתלו בעכו"ם.

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח